

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jiřího Pally a soudců Mgr. Aleše Roztočila a JUDr. Dagmar Nygrínové v právní věci žalobkyně: **E. H.**, proti žalovanému: **Masarykova univerzita**, se sídlem Žerotínovo nám. 617/9, Brno, v řízení o námitce podjatosti soudců správního úseku Krajského soudu v Brně vznesené žalobkyní ve věci vedené u Krajského soudu v Brně pod sp. zn. 31 A 53/2014,

t a k t o :

- I. Soudci Krajského soudu v Brně JUDr. Zuzana Bystřická, JUDr. Eva Lukotková, JUDr. Viktor Kučera, JUDr. Jana Kubenová, Mgr. Kateřina Kopečková, Mgr. Petr Pospíšil, Mgr. Milan Procházka, JUDr. Petr Polách a Mgr. Petr Šebek **n e j s o u v y l o u č e n í** z projednávání a rozhodnutí věci vedené Krajským soudem v Brně pod sp. zn. 31 A 53/2014.
- II. Soudce Krajského soudu v Brně JUDr. David Raus, Ph. D. **je v y l o u č e n** z projednávání a rozhodnutí věci vedené Krajským soudem v Brně pod sp. zn. 31 A 53/2014.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Rektor Masarykovy univerzity rozhodnutím ze dne 12. 8. 2014, č. j. MU-IS/27875/2014/91553/1422/3542783/RMU-1, zamítl žádost žalobkyně o přezkoumání rozhodnutí děkanky Právnické fakulty Masarykovy univerzity ze dne 15. 5. 2014, č. j. 3542783, o nepřijetí žalobkyně k prezenčnímu studiu v magisterském studijním programu Právo a právní věda ve studijním oboru Právo na Právnické fakultě Masarykovy univerzity od akademického roku 2014/2015.

[2] Proti tomuto rozhodnutí podala žalobkyně dne 21. 8. 2014 žalobu u Krajského soudu v Brně, v níž namítala, že jí byla zkrácena na svém právu na přístup k vysokoškolskému vzdělání. Podle žalobkyně se žalovaný v napadeném rozhodnutí nevypořádal se všemi námitkami. Žalobkyně navrhla, aby krajský soud rozhodnutí žalovaného zrušil.

[3] V podání ze dne 10. 9. 2014 žalobkyně uvedla, že s ohledem na skutečnost, že žalovaným je rektor Masarykovy univerzity, podává návrh na vyloučení soudců, kteří byli

nebo jsou v pracovním poměru k Masarykově univerzitě a byli nebo jsou s Masarykovou univerzitou v jiném právním vztahu. Žalobkyně dále navrhla z projednávání a rozhodování věci vyloučit osoby, které jsou absolventy Masarykovy univerzity nebo se v současné době vzdělávají na Masarykově univerzitě z důvodů možných osobních a pracovních vztahů se zaměstnanci Masarykovy univerzity. Uvedla, že námitku podjatosti podává proti absolventům Masarykovy univerzity JUDr. Zuzaně Bystřické, JUDr. Evě Lukotkové, JUDr. Viktoru Kučerovi, JUDr. Janě Kubenové, Mgr. Kateřině Kopečkové, Ph. D., Mgr. T. G., Mgr. L. S. a externímu vyučujícímu JUDr. Davidu Rausovi, Ph. D. Dále uvedla, že z veřejně dostupných zdrojů nelze získat informace k Mgr. Petru Pospíšilovi, Mgr. Milanu Procházce, JUDr. Petru Poláchovi a Mgr. Petr Šebkovi, s tím, že žádá soud, jsou-li mu známy skutečnosti o studiu, zaměstnaneckém a jiném právním vztahu k Masarykově univerzitě, aby tito soudci byli rovněž vyloučeni z projednávání a rozhodování věci.

[4] Ke vznesené námitce podjatosti uvedení soudci shodně uvedli, že k účastníkům řízení ani k věci nemají žádný vztah a necítí se být podjatí. S těmito vyjádřeními předložil Krajský soud v Brně věc Nejvyššímu správnímu soudu k rozhodnutí o uplatněné námitce podjatosti.

[5] Rozhodnutí o vyloučení soudce z důvodů uvedených v § 8 s. ř. s. představuje výjimku z ústavní zásady, podle níž nikdo nesmí být odňat svému zákonnému soudci s tím, že příslušnost soudu i soudce stanoví zákon (čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod). Rozhodování o věci nestranným a nezávislým soudcem je jedním z pilířů práva na spravedlivý proces. Nestrannost soudce je především subjektivní psychickou kategorií, jež vyjadřuje vnitřní vztah soudce k projednávané věci. Při posuzování námitky podjatosti je však třeba nestrannost vnímat i z hlediska objektivního, tzn. zkoumat, zda skutečně existují objektivní okolnosti, jež vyvolávají oprávněné pochybnosti o nezájatosti soudce v konkrétním případě. K vyloučení soudce může v zásadě dojít teprve tehdy, pokud je evidentní, že vztah soudce k dané věci, účastníkům nebo jejich zástupcům dosahuje takové povahy a intenzity, že i přes zákonem stanovené povinnosti nebudou moci nebo schopni nezávisle a nestranně rozhodovat (srov. nálezy Ústavního soudu ze dne 3. 7. 2001, sp. zn. II. ÚS 105/01 dostupný na nalus.usoud.cz nebo usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 4. 2003, č. j. Nao 19/2003 - 16, dostupné na www.nssoud.cz).

[6] Při posouzení důvodnosti námitky podjatosti vycházel Nejvyšší správní soud z § 8 odst. 1 s. ř. s., podle kterého jsou soudci vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Vyloučení jsou též soudci, kteří se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Důvodem k vyloučení soudce však *nejdou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech*. Rozhodnutí o vyloučení soudce z důvodů uvedených v § 8 s. ř. s. představuje výjimku z ústavní zásady, podle níž nikdo nesmí být odňat svému zákonnému soudci s tím, že příslušnost soudu i soudce stanoví zákon (čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod). Tak, jak zákon tuto příslušnost stanovil, je tato zásadně dána, a postup, kterým je věc odnímána příslušnému soudci a přikázána soudci jinému, je nutno chápat jako postup výjimečný. Vzhledem k tomu lze vyloučit soudce z projednávání a rozhodnutí přidělené věci jen vskutku

pokračování

výjimečně a z opravdu závažných důvodů, které mu reálně brání rozhodnout v souladu se zákonem nezaujatě a spravedlivě.

[7] Jde-li o důvody uvedené v první větě § 8 odst. 1 s. ř. s., je třeba uvést, že poměr k věci může vyplývat především z přímého právního zájmu soudce na projednávané věci, tedy zejména v případech, kdy by soudce mohl být rozhodnutím soudu přímo dotčen ve svých právech. Soudcův poměr k účastníkům nebo k jejich zástupcům může být založen především příbuzenským nebo jemu obdobným vztahem, může jít také o vztah ekonomické závislosti.

[8] Po zvážení výše uvedených skutečností dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že podmínky pro vyloučení výše uvedených soudců správního úseku Krajského soudu v Brně, kteří jsou absolventy Masarykovy univerzity, z projednávání a rozhodování věci vedené u tohoto soudu pod sp. zn. 31 A 53/2014 nejsou dány. Při přezkumu rozhodnutí děkana a rektora univerzity, jejímž je soudce absolventem, totiž není dána existence shora zdůrazněného vztahu soudce k věci, účastníkům řízení nebo jejich zástupcům dosahujícího nepřijatelné intenzity, v důsledku kterého lze mít pochybnosti o jeho nepodjatosti. Skutečnost, že soudce je absolventem univerzity, jejíž rozhodnutí přezkoumává, totiž sama o sobě nepředstavuje poměr ve smyslu § 8 odst. 1 s. ř. s. mezi ním a univerzitou, který by mohl ovlivnit objektivitu rozhodování soudce a zavadal důvod k pochybnostem o jeho nepodjatosti.

[9] Naproti tomu v případě JUDr. Davida Rause, Ph.D. byla shledána skutečnost zakládající jeho vztah k účastníkovi, která by mohla vyvolávat pochybnosti o jeho nestrannosti, spočívající v jeho zaměstnaneckém poměru k žalované. Z webových stránek Masarykovy univerzity Nejvyšší správní soud ověřil, že v případě uvedeného soudce se jedná o zaměstnanecký vztah dlouhodobý (přinejmenším od roku 2005), aktuálně stále trvající a poměrně intenzivní (v akademickém roce 2014-2015 vyučuje celkem sedm předmětů). JUDr. Raus navíc vyučuje přímo na Právnické fakultě Masarykovy univerzity, jejíž děkanka vydala správní rozhodnutí prvního stupně v rozhodované věci. Jakkoli lze obecně hodnotit pozitivně, pokud soudce nad rámec svých povinností vyplývajících z výkonu funkce, pomáhá svou pedagogickou činností právnické fakultě realizovat a zkvalitňovat její vzdělávací program o poznatky z praxe, které předává studentům při výuce, čímž dochází k velmi žádoucímu propojení teorie a praxe a jakkoli pedagogická činnost soudců je jednou z mála výdělečných činností, které soudce smí vykonávat vedle výkonu své funkce (viz § 85 zákona č. 6/2002 Sb. o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů), v tomto případě je třeba konstatovat, že vztah JUDr. Rause k žalované přesahuje kritickou míru, nad níž mohou vzniknout pochybnosti o jeho nepodjatosti. V posuzované věci jsou přezkoumávány úkony děkana fakulty, na které daný soudce vyučuje, a rektora univerzity, tedy orgánů jeho zaměstnavatele, které spolurozhodují o tom, zda soudce bude na dané fakultě i nadále vyučovat a rovněž ovlivňují jeho plat, respektive odměnu za toto pedagogické působení. Podobně je Nejvyšším správním soudem dlouhodobě judikováno, že pochybnosti o nepodjatosti vznikají i v případě, kdy předmětem přezkumu mají být úkony soudního funkcionáře soudu, u něhož je daný soudce přidělen (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 2. 2008, č. j. Nad 4/2008 – 47, a ze dne 30. 9. 2003, č. j. Nao 31/2003 – 16, či rozsudek ze dne 30. 9. 2005, č. j. 4 As 14/2004 – 70).

[10] O námitce podjatosti vůči Mgr. T. G. a Mgr. L. S. Nejvyšší správní soud nerozhodoval, neboť se nejedná o soudce, nýbrž o jiné soudní osoby. O námitce jejich podjatosti proto rozhodne příslušný senát Krajského soudu v Brně (§ 8 odst. 5 na konci s. ř. s.), avšak pouze, mají-li se bezprostředně podílet na projednávání a rozhodnutí této věci.

[11] Nejvyšší správní soud z výše uvedených důvodů podjatost ve výroku I. uvedených soudců pro případné rozhodování ve věci žalobkyně vedené u Krajského soudu v Brně pod sp. zn. 31 A 53/2014 neshledal, a proto rozhodl tak, že nejsou z projednávání a rozhodování této věci vyloučeni. Výrokem II. pak rozhodl o vyloučení JUDr. Davida Rause, Ph.D. z projednávání a rozhodování této věci.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 29. října 2014

JUDr. Jiří Palla
předseda senátu